

Foto: Brian Karstensen

Atuarfiup siulersuisui qitiutillugit

Atuarfiup siulersuisuisa suut sulia-rissavaat? Ilinniartitsisup atuarfiup siulersuisuini ilaasortat marluk oqa-loqatigai; taakku ilaatigut qanittuk-kut Kangerlussuarmi seminareqar-simanermi atuarfiup siulersuisuini suliassatik pillugit silattuallangaar-simanertik oqaluttuaraat.

Qupp. 2

Fokus på skolebestyrelsen

Hvilke opgaver skal skolebestyrelsen varetage? Ilinniartitsisoq har snakket med to skolebestyrelsesmedlemmer, der bl.a. fortæller om et nyligt afholdt seminar i Kangerlussuaq, hvor de blev meget klogere på deres opgave i skolebestyrelsen.

Side 3

Deling af viden

Hvordan kan vi gøre bedre nytte de erfaringer der gøres langs kysten? Videndeling på Attat kunne være en mulighed.

Side 6

Hvad betyder folkeskolen

IMAK afholder til april en konference, der skal sætte fokus på folkeskolen. Læs mere på

Side 4

Feriefrirejse

Så er det tid til at søge om feriefrirejse til sommer. IMAK skal have din ansøgning senest den 15. november. Find skemaet på

Side 12

Ilisimasanik agguasseqatigiinneq

Sinerissami misilittagarineqartut qanoq ilillugit pitsaanerusumik atorluarniar sinnaavagut? Immaqa Attat atorlugu ilisimasanik agguasseqatigiinneq periarfissaasinnaavoq.

Qupp. 7

Meeqqat atuarfiat qanoq isumaqarpa

IMAK aprilimi meeqqat atuarfiat qitiutillugu ataatsimeersuartitsissaaq. Qupp. XX-mi atuaruk

Qupp. 5

Feriarnermi akiliunneqarneq

Aasamut feriarnisamut akiliuneqarnissamik qinnuteqarfissanngorpoq. IMAK'p qinnuteqaatit kingusinnerpaamik 15. november tigoreersimassavaa. Qinnuteqarfissaq uani nassaariuk

Qupp.12

Atuarfiit siulersuisui sumiiffinni ataasiakkaani sunniuteqarnerussapput

Atuarfiit siulersuisuinut ilaasortat taakkua marluk atuarfiit siulersuisuini angajoqqaat ilaasorta-atitaannut pikkorissartitsinermi peqataaqqammerput. Pikkorissarnek Inerisaaviup sinerissami ukiarmanna ingerlassaannut arlaliusunut ilaavoq. Ane-Sofiap Jørnillu Kangerlussuarmi pikkoris-saqataanerminni ilikkakkatik misigisatillu ilaatigut ima oqaluttuaraat:

All. Ulla Nielsen

Atuarfiit siulersuisuisa pisinnaatitaaffii

Atuarfiit siulersuisui qanorpiq pisinnaatita-affeqarpat? Pikkorissarnermi tamanna ape-qqutigineqarpoq. Pikkorissarnermi peqataasut ilarpassuisa apeqqut tamanna akisinnaangilaat ilaatigullu tupaallaatigaarput paasileratsigu, soorlu kommunalbestyrelsi naligisatsitut suleqatigisussaallutigu. Atuarfiup siulersuisui tassaangillat ataatsimiititaliaq akuersisartoq anngaaginnartussarlu. Ataatsimiititaliaavoq nammineerluni siunnersuutininik isumassarsianil-lu saqqummiussisinnaasoq, taakkualu atuarfiup pisortaanit, atuarfeqarfinnut pisortamit kommu-nalbestyrelsimillu pimoorullugit suliarineqarta-riaqarput. Atuarfiup siulersuisuinut ilaasortat taakkua marluullutik meeqqat atuarfiat pillugu Inatsisartut peqqussutaanni paragraffit 40, 41 aamma 42 innersuussutigaat – taakkunani atuarfiit siulersuisuisa pisinnaatitaaffii allaaseri-neqarput. Inuit pineqartut tamarmik (ilinniar-titsisut angajoqqaallu) paragraffit taakkua imaat ilisimasariaqaraluarpaat. Taamaallilluta atuarfiit siulersuisuini ilaasortat ilarpassuisa misigisarta-gaat pinngitsoorneqarsinnaassagaluarpoq – tassa tusaaneqanngitsutut misigisimasarnek.

Atuarfiit siulersuisui sumiiffinni ataa-siakkaani sunniuteqarnerussapput

Pikkorissarnermi ilanngullugu siunissami qanoq iliorluta tusaaneqanngitsoortarnerput pinngit-

soorsinnaanerlugu aammattaq oqaluuseraarput. Isumaqarpugut atuarfiup siulersuisuisa sumiif-fimminni sunniuteqarnerunissartik anguni-arlugu sulinissaat pingaaruteqarluinnartoq. Tamanna ilaatigut ingerlanneqarsinnaavoq atu-arfimmi ilinniartitsisunik aamma angajoqqaanik ataatsimeeqateqarnikkut. Ataatsimeeqatigiin-nerni qanoq immitsinnut atorluarsinnaanerluta saqqummiutissavarput oqaluuseralugulu. Soorlu pingaaruteqarpoq ilinniartitsisut ilisimassagaat atuarfiup siulersuisui saaffigineqarsinnaammata, arlaannik atuarfimmi piviusunngortikkusutamik isumassarsiaqaraanni.

Suliniutigineqarsinnaasoq alla tassaavoq, kom-muunimi aalajangiisartunut sunniuteqarneru-lerniarluni, atuarfiup siulersuisuisa ataatsimiin-neranni kommunalbestyrelsimut ilaasortamik ”alaatsinaattutut” ataatsimiinnerni peqataatitsi-sarnek. Taamaallilluta sulinerput pillugu kom-munalbestyrelsip malinnaatinneqartuarnissaa qulakkeersinnaavarput immaqalu taamaallilluta kommuunimi aalajangiisarnernut ilisimasalim-mik ilaatitaqarnitsigut iluaquserneqarsinnaal-luta.

Atuarfiup siulersuisuini ukiup ingerlasarnera

Ane-Sofiap Jørnillu aammattaq oqaatigaat pikkorissarnerminni atuarfiup siulersuisuisa ukiup ingerlanerani aalajangersimasunik sulias-saqartarnerat maluginiarsimagitsik.

Atuarfiup siulersuisuiniit ukiut tamaasa kom-munalbestyrelsimut ukiumoortumik nalunaaru-siortartussaavugut. Kommuunini amerlasuuni tamanna amigaataasimavoq. Pikkorissarnermi kommunalbestyrelsimut ukiumut nalunaarusia-nik assersuutitut sammisaqarpugut, taakkualu aallaavigalugit ukiumoortumik nalunaarusior-sinnaalerluta.

Atuarfiup siulersuisui atuarfiup ukiumoortu-mik aningaasartuutissatut missingersuusiaanik ilisimatinneqartussaapput, missingersuutillu taakkua iluanni pingaarnersiuinissamut siun-nersuuteqarsinnaatitaavugut. Soorlu atuarfiup imermik innaallagissamillu atuineranut si-paarniutissanik siunnersuuteqarsinnaavugut. Taamaallilluni aningaasat sipaarneqartut atuar-fimmi sammisaqartitsinernut nutaanut soquti-ginartunullu atorneqarsinnaapput.

Atuarfiup siulersuisui atorunnaarsinneqassappat?

Pikkorissarnermi ilisimatinneqarpugut nunat-sinni kommuunit iluarsartuuteqqinneqarneran-nut atatillugu isumaliutissiisummi atuarfiit siulersuisui ullumikkutut ingerlanneqarnerat atorunnaarsinniarneqartoq. Taarsiullugu kom-munini ataatsimoortumik siunnersuisoqatigi-innik pilersitsisoqarnissaa siunnersuutaavoq, tassani ingerlanneqassallutik meeqqeriviit, atuarfiit utoqqaallu. Siunnersuisoqatigiinni tassani sulineq namminneq kajumissutsiminnik akissarsiaqaratik sulerusuttunit ingerlanneqas-sasoq siunnersuutaavoq.

Isumaqarpugut atuarfiit siulersuisuisa taama-tut peerniarneqarnerat kukkunerusoq, tassami atorunnaariartuaartussaassaaq pineqartullu pingasuusut sunniuteqarsinnaanertik annaassa-vaat. Kajumissutsiminik meeqqanut, atuartunut utoqqarnullu soqutiginnilluni sullisserusuttoq sumi nanisassaava?

Doris Jakobsenimut allakkat ammasut

Isumaliutissiisut pillugu taamatut isummer-neq pikkorissaqataasunit isumaqatigineqarpoq. Taamaattumik Kulturimut, Ilinniartitaanermut, Ilisimatusarnermut Ilagiinnullu naalakkersuisu-mut Doris Jakobsenimut ammasunik allagaqa-asiorpugut. Allakkani isumaliutissiisummut ernummativut erseqqissumik nalunaarutigaa-vut oqaatigalugulu isumaqartugut atuarfimmi ilin-niartitsisut angajoqqaallu oqaasissaqataa-nerat aamma atuartut atuartaanerat eqqorneqassat. Tamatumuunakkut neriuutigaarput naalak-kersuisunut ilaasortap nunatsinni atuarfiit siulersuisuinut ilaasortarpasuit tusaanngitsuus-saasanngikkai allatullu ittumik iliuusissamik saqqummiussiumaartoq!

Foto: Ulla Nielsen

Skolebestyrelserne skal profilere sig i lokalsamfundet

De to skolebestyrelsesmedlemmer har netop deltaget i et kursusseminar for forældrevalgte skolebestyrelsesmedlemmer. Kursusseminaret var blot et i en række af seminarer, som Inerisaavik har afholdt rundt om på kysten i dette efterår. Ane-Sofie og Jørn fortæller her om nogle af de ting, de har lært og erfaret på deres seminar i Kangerlussuaq.

Af Ulla Nielsen

Skolebestyrelsens beføjelser

Hvilke beføjelser har en skolebestyrelse egentligt? Dette spørgsmål blev vi stillet på seminaret. Mange af deltagerne på seminaret kunne ikke svare på dette spørgsmål, og vi blev noget overraskede, da det gik op for os, at vi faktisk skal indgå i et ligeværdigt samarbejde med f.eks. kommunalbestyrelsen. Skolebestyrelsen er ikke blot et organ, der skal godkende og nikke. Det er et organ, der selv kan fremsætte forslag og komme med ideer, der skal tages alvorligt af såvel skoleleder, skoledirektør som kommunalbestyrelse. De to skolebestyrelsesmedlemmer henviser til paragrafferne 40, 41 og 42 i Landstingsforordningen om folkeskolen – her beskrives skolebestyrelsens beføjelser. Alle (lærere og forældre) burde have kendskab til indholdet i disse paragraffer. På den måde kunne vi undgå den følelse, som mange skolebestyrelsesmedlemmer sidder med - nemlig at blive overhørt.

Skolebestyrelserne skal profilere sig i lokalsamfundet

På seminaret har vi også diskuteret, hvordan vi kan undgå at bliver overhørt i fremtiden. Vi mener, det er vigtigt, af skolebestyrelserne bruger kræfter på at profilere sig i lokalsamfundet. Dette kan gøres ved at afholde møder med såvel skolens lærere som forældrene. På møderne skal vi fremlægge og diskutere, hvad vi kan bruge hinanden til. Det er vigtigt, at f.eks. lærerne ved, at de kan henvende sig til skolebestyrelsen og bede dem arbejde for en ide, man gerne vil have realiseret på skolen. En andet tiltag, vi kunne tage for at gøre mere opmærksom på os selv i det kommunalpolitiske-system, er at invitere et kommunalbestyrelsesmedlem til at deltage som ”observatør” ved vores skolebestyrelsesmøder. På den måde kan vi sikre os, at kommunalbestyrelsen er løbende orienteret om vores arbejde, og vi kunne måske drage fordel af en medspiller, der kender til arbejdsgangen i det kommunalpolitiske system.

Årets gang i skolebestyrelsen

Ane-Sofie og Jørn kommer også frem med, at de på seminaret er blevet opmærksom på nogle faste årlige programpunkter i skolebestyrelsesarbejdet. Vi skal i skolebestyrelsen hvert år udarbejde en årsberetning til kommunalbestyrelsen. I mange kommuner har dette været en mangelvare. På seminaret har vi fået nogle eksempler på en årsberetning til kommunalbestyrelsen, så vi ligesom har en model, vi kan bruge som udgangspunkt for vores eget arbejde med årsberetningen. Vi skal som skolebestyrelse også orienteres om skolen årsbudget, og vi har ret til at komme

med forslag til, hvordan skolen skal prioritere indenfor budgetrammen. F.eks. kunne vi som skolebestyrelse komme med konstruktive forslag til besparelser på skolens vand- og elforbrug. De sparede penge kunne så bruges til nye og spændende aktiviteter på skolen.

Skal skolebestyrelserne afskaffes?

På seminaret blev vi informeret om, at der i forbindelse med kommunalreformen i Grønland er fremlagt en betænkning, der lægger op til en fjernelse af skolebestyrelsen, som vi kender den i dag. I stedet skal der oprettes et fælles råd i kommunen, hvis interessefelt skal være både, børneinstitutioner, skoler samt ældreområdet. Arbejdet i dette råd skal varetages af frivillige ulønnede medarbejdere. Vi mener, at det vil være meget forkert at fjerne skolebestyrelserne på denne måde, idet det vil udvande systemet og alle tre instanser vil miste

deres reelle indflydelse. Hvor kan vi finde en frivillige medarbejder, der interesserer sig for og vil arbejde for såvel, børn, skoleelever og ældre medborgere!?

Åbent brev til Doris Jacobsen

Dette var den generelle holdning til betænkningen blandt kursusseminarets deltagere. Derfor endte vi med at formulere et åbent brev til Doris Jakobsen, Landsstyremedlem for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke, hvor i vi gør opmærksom på vores betænkeligheder ved den nye betænkningen og fremkommer med, at vi mener, at det i sidste ende vil komme til at gå ud over nærdemokratiet i skolen og elevernes skolegang. Det er vores forhåbning af landstyremedlemmet ikke overhører de mange skolebestyrelsesmedlemmer i Grønland og kommer med et andet udsagn i denne sag!

Jørn A. Thomsen, Atuarfiup siulersuisuini ila-asortaq, Minngortuunnguup Atuarfia, Sisimiut. Jørn atuarfiup siulersuisuini ukiuni kingul-lerni arfinilinni suleqataavoq. Marlunnik meeraqarpoq, tamarmik atuarfimmik naam-massinnereersunik. Taamaakkaluatoq atuarfiup siulersuisuinut kingullermik qinersisoqarmat kajumissaarneqarnini naapertorlugu qinigassan-ngortippoq. Jørn atuarfeqarnerup silarsuaanut soqutiginnittuuvoq taamalu ataatsimiititaliani Sanaartornermut Ilinniartfimmia aamma Center for Arktisk Teknologi-mi ilaasortaalluni. Jørn tunngaviusumik isumaqarpoq meeqqat atuarfiata ilinniaqqiffiillu akornanni attaveqaataalluni. Tassami atuartut meeqqat atuarfiat naammas-sigaangamikku ilinniartfinnullu ingerlaqqikka-angamik alloriarneq angisooq misigisarmassuk. Jørn isumaqarpoq ataatsimiititaliani taane-qartuni ilaasortaanermigut ilinniaqqiffinnut ikaarsaariarnermi ajornartorsiutaasinnaasartunut millisaaqataasinnaassalluni.

Ane-Sofie Skifte, Skolebestyrelsesformand, Minngortuunnguup Atuarfia, Sisimiut. Ane-Sofie har været engageret i skolebestyrelsesarbejdet i 4 år. Hun har gennem de sidste 11 år fulgt sin egen søns skolegang nøje og har også haft kritiske øjne vendt mod skolen. Derfor besluttede hun for 4 år siden aktivt selv at gå ind i skolebestyrelsesarbejdet. Arbejdet har givet Ane-Sofie en bedre forståelse for de problemer, en skole kan stå med, men mener bestemt ikke, at forældre skal acceptere alt fra skolens side. Forældre må også gerne stille krav og kritiske spørgsmål til skolen.

Jørn A. Thomsen, Skolebestyrelsesmedlem, Minngortuunnguup Atuarfia, Sisimiut. Jørn har deltaget i skolebestyrelsesarbejde gennem de sidste 6 år. Han har selv to børn, som har forladt folkeskolen. Efter opfordring genopstillede han alligevel ved sidste skolebestyrelsesvalg. Jørn har en bred interesse indenfor skoleverdenen og deltager også i udvalgsarbejde ved Bygge- og Anlægsskolen samt Center For Arktisk Teknologi. Jørns grundide er at fungere som en slags bindeled mellem folkeskolen og de andre uddannelsesinstitutioner. Ofte bliver det faglige spring for stort for eleverne, når de forlader folkeskolen og starter på en anden uddannelse. Jørn mener, at han med et ben i begge lejre kan være med til at dæmme op for nogle af de problemer, der opstår i skiftet og dermed højne niveauet begge steder.

Ane-Sofie Skifte, Atuarfiup siulersuisuini siulittaasoq, Minngortuunnguup Atuarfia, Sisimiut. Ane-Sofia atuarfiup siulersuisuini ukiuni sisamani suleqataavoq. Ukiuni aqqanilinni kingullerni ernermi atuarnernata qanittumik malinnaaffiginerani atuarfik isornartorsiorlugu isigisarsimavaa. Taamaattumik ukiut sisamat matuma siornagut atuarfiup siulersuisuini suleqataarusulluni aalajangerpoq. Ane-Sofie siulersuisuni suleqataalernermigut atuarfimmia ajornartorsiutaasinnaasunut paasininneru-lerpoq, taamaattorli isumaqarluni angajoqqaat atuarfimmut akuersaaginnartuusariaqanngitsut. Angajoqqaat aammattaaq atuarfimmut piuma-saqarsinnaasariaqarput isornartunillu apeqqusi-isinnaasariaqarlutik.

Naleqqiiffik

**IMAK 2007-mi apriliimi meeqqat atuarfiat pillugu ataatsimeersuartitsiniarpoq, naalakkersuisunut ilaasortat, Inatsisartunut ilaasortat, kommunalbestyrelsimut ilaasortat, ilinniarmi, inuutissarsiortut, angajoqqaat, atu-
arfiit pisortaat minnerunngitsumillu atuartut ilinniartitsisullu meeqqat atuarfiata inuiaqatigiinnut kalaallinut
pingaarutaa pillugu oqalliseqataasussatut qaaqqusat peqataaffigisaannik.**

Ataatsimeersuartitsinikkut siuner-
tarineqarpoq, ilinniartitsisunit ili-
simaneqareersup matuma ersaris-
sarneqarnissaa; meeqqat atuarfiat
tassaasoq ilinniarnernut tamanut
tunngaviliisoq. Atuarfik tassaavoq
piginnaasanik tunngaviusunik
pisariaqartunillu piginnaann-
gorsarfiusartoq, taamaattumillu
inuiaqatigiinnut inunnullu tamanut
tunngaviulluni pingaaruteqartilik.
Tamanna aallaavigalugu IMAK-ip
siulersuisuisa ukua nalerassatut
toqqarallarpaat, ataatsimeersuar-
nermi najoqqutarineqartussatut:

**Pisortatut aqutseriaatsit aamma
sullivimmi avatangiisit** – matu-
mani ilanngullugit pisortap pisin-
naatitaaffii pisussaaffiilu kiisalu
sinniisup atuarfimmi inissisimaffia.
Pisortatut aqutseriaatsit assigiinn-
gitsut sullivimmi avatangiisinut
sunniutaat nassuiarneqassap-
put kingornatigullu atuarfimmi
qanoq iliorluni kikkunnut tamanut
timikkut tarnikkullu suliffigiumi-
nartumik pilersitsisoqarsinnaanera
oqallisigineqassaaq.

**Atuaritseriaatsit aamma
nalilersueriaatsit** – oqallisigine-
qartussat arlalissuupput. Oqaatsit
nunarsuarmioqataanerlu inu-
iaqatigiinni oqallisigineqaaqat

taakkualu atuartitsinermi qanoq
pitsaanerumik ilaatinneqarsinna-
anerat oqallisigineqassaaq, soor-
lutaaq atuartunut ataasiakkaanut
pilersaarutit oqallisigineqassatut.
Fagit akimorlugit atuartitsinermi
periarfissat amerlaqaat, taamaat-
torli alloriarfimmi ilinniartitsisut
akornanni suleqatigiinnissaaq pilersa-
arusioqatigiinnissarlu ajornakus-
oorsinnaasarpur. Taamaattumik
pineqartoq pillugu aammattaaq
misilittakkanik oqalliseqarnissaaq
periarfissaqarlussaasaaq.
3. aamma 7. klassimi ikaarsaaler-
nermi naliliinerit ukiuni tulliu-
tumi siullermeersumik misilin-
neqartussaapput, soorlutaaq
misilitsittarneq pillugu nalunaarut
nutaq suliarineqalereersooq.
Taamatut nalilersueriaaseqarneq
kiisalu allat, soorlu ilinniartitsisut
namminneq nalilersuiffiginerat
il.il. saqqummiunneqassapput kin-
gornatigullu oqallisiginissaannut
periarfissaqassalluni.

Inuiaqatigiit isumassuilluartut
– ullumikkut ajorluartumik inu-
iaqatigiinni kalaallini meeqqanik
sumiginnaaneq takornartaann-
geqaaq. Ataatsimeersuarnermi
tamatumaa qanoq allanngortin-
neqarsinnaanera pillugu aallarni-
isoqarlunilu oqallittoqartassaaq,

atuartut taamaalillutik atuariat-
talerniassammata nerilluarsimallu-
tik, iluarisimaarinnillutik eqeersi-
maarlutillu.

IMAK isumaqarpoq, meeqqat atu-
arfiannik soqutigisallit tamarmik
nalerassatut saqqummiunneqartut
atuarmiup pitsaassusaanut qanoq
sunniuteqarnerisa oqallisiginis-
saannut periarfissinneqassatut
kiisalu aaqqiissutissanik siunner-
suusiussasut matumani ilanngul-
lugit aaqqiissutissat taakkua qanoq
piviusunngortinneqarnissaannut
iliuusissat. Minnerunngitsumik
ataatsimeersuarnermi naam-
massisat ilagisariaqarpaat, ata-
atsimeersuarnerup kingornagut
assigiinngitsunik soqutigisallit,
suleqatigiinnermikkut, atuarfinni
tamani tamanut iluaqutaasumik
suliniutinik aallartitsinissaminnut
sakkussaqaalernerat.

Ataatsimeersuarneq pilersaaru-
siorneqarpoq, nalerassat tallima-
asut pillugit saqqummiussisoqa-
reeraangat, eqimattakkaarluni
oqallittoqartartussanngorlugi,
taamaalilluni kikkut tamarmik
peqataaneruniassammata, tassa
isummaminnik misilittakkamin-
nillu saqqummiussinissaminnut
periarfissarissaarneruniassammata.

Saqqummiussasut nunatsinneersu-
ullutillu nunanit allaneersuussap-
put. Taakkua tamarmik immikkut
saqqummiussaminnut tunngasunik
suliaqartuupput, suliffigisaminnik
imaluunniit ilisimatusarnermik
suliaqarnerminnut atatillugu sam-
misaminnik.

Ataatsimeersuarnermut atatillugu
aammattaaq saqqummersitsisoqas-
saaq. Saqqummersitsinermi
tassani meeqqat atuarfianni pequtit
aamma atortut nutaanerpaat
takuneqarsinnaassapput taamalu
atuarmiut ataasiakkaani pitsann-
gorsaatissanik isumassarsiortoqar-
sinnaassalluni, pequtinut aamma
faginut tunngatillugu.

Ataatsimeersuarnermut malitsi-
gitillugu sinniisunut pisortanullu
pikkorissartitsinerit ingerlanneqas-
sapput, sulinerminnut atatillugu
atorsinnaasaannik ikiorserniarl-
git.

Ataatsimeersuarneq, saqqum-
miussasut, saqqummersitsinissaaq
pikkorissarnerillu pillugit Ilinni-
artitsisoq tullianik saqqummerpat,
annerusumik paasisaqarfigisin-
naavatit.

Aningaaseriviit akiliisitsiniartarfiat ator- lugu ilaasortaanermit akiliisalernissaaq

IMAK-imi siulersuisut aningaa-
serivimmit, naatsorsuuserisumit
il.il. siunnersorneqarnertik na-
apertorlugi, ilaasortaanermit
akiliisitsisarnermi aningaaseriviit
akiliisitsiniartarfiat atulerniarlugu
aalajangiuppaat. Taamatut aala-
jangertariaqalernermit ilaatigut
patsisaavoq massakkut kommu-
nit akissarsialeriffii aqutugalugit
akiliisitsiniartarneq allaffeqarfim-
mut suliakkersuutaavallaarmat.
Siulersuisut taamatut sulinermit
taarsiullugu ilaasortanik sullissineq
nukittorsarusuppaat.

PBS-imut ikaarsarneq 2007-imi
februariip aallaqqaataani atu-

tilissasoq pilersaarutaavoq, tassa
ilaasortat tamarmik ullormit
tassanngaanniit ilaasortaanermit
akiliutissaat aningaaserivimmi kon-
toanniit ilannganneqartalissaaq,
akissarsiaannit ilannganneqarta-
runnaarluni.

Tamanna sioqqullugu illit ilaasorta-
tut aningaaseriviit akiliisitsiniartar-
fiannut nalunaarsimanissat pisari-
aqarpoq, tamannalu suliffigisanni
sinniisoq aqutugalugu pissaaq.
Immersugassamik immersuissaatit
paasissutissallu amerlanerit tassani
allassimareerput. Iliuserisassatuat
tassaavoq kontonormuit allannissaa
atsiorlutillu, soorlu aningaaseriviit

akiliisitsisarfiannut akiliigaangavit
taamaaliortartutit. Taamaattorli
paasissutissat allat allassimareersut
eqqortuunersut misissussavatit
pisariaqarpallu iluarsisassat iluarsil-
lugit.

Immersugassaaq suliffinni sinnii-
sumit pissarsiarissavat, immerso-
reerukku sinniisup tigoqqissavaa
IMAK-imullu ingerlateqqinneqar-
nissaa taassuma isumagissavaa. Ila-
asortat immersugaat IMAK-imut
apuutereersimassapput 2006-imi
decembarip aallaqqaataani, tassa
sinniisorisavit piffissaagallartillugu
immersugassamik tuninngippatit
nammineerlutit attavigisariaqarpat

immersugassallu immersornissaa
isumagalugu.

Taamatut ilaasortaanermit akilii-
salernerup pitsaaqutigaa; suliffigis-
avit allanngornerani nalunaarnissat
puigorsimagaluarukku ilaasorta-
anermit akiligassaqaalissanngin-
navit.

Naleqqiiffik

I april måned 2007 har IMAK planlagt en stor konference om folkeskolen, hvor landsstyremedlemmer, landstingsmedlemmer, kommunalbestyrelsesmedlemmer, uddannelsesinstitutioner, erhvervslivet, forældre, skoleledere og ikke mindst elever og lærere er inviteret med til at diskutere folkeskolens betydning for det grønlandske samfund.

Formålet med konferencen er at gøre det klart for alle, hvad folkeskolelærerne allerede ved - at folkeskolen danner grundlaget for alle uddannelser. Folkeskolen er stedet, hvor helt basale og nødvendige kompetencer tilegnes, og den er derfor et vigtig fundament for både samfundet og det enkelte menneske. Med dette i baghovedet har bestyrelsen for IMAK foreløbigt valgt følgende pejlemærker, der skal danne grundlag for konferencen:

Ledelsesformer og arbejdsmiljø - herunder lederens beføjelser og pligter samt tillidsrepræsentantens rolle på skolen. De forskellige ledelsesformers indvirkning på arbejdsmiljøet vil blive gennemgået, hvorefter det diskuteres, hvordan man bedst skaber et godt arbejdsklima, både fysisk og psykisk, for alle på skolen.

Undervisningsmetoder og evalueringsmetoder - hvor diskussionsemnerne er mangfoldige. Sprog og globalisering er meget oppe i samfundsdebatten, og der lægges op til hvordan det bedre integreres i undervisningen, ligesom handleplanerne for den enkelte elev vil blive diskuteret. Mulighe-

derne for tværfaglig undervisning er mange, men samarbejdet og planlægningen mellem trinlærere kan være svært. Derfor vil der også være rig mulighed for at dele erfaringer på dette område. De nye trintest på 3. og 7. klassetrin skal stå deres egen prøve i de kommende år ligesom den nye prøvebekendtgørelse er på vej. Denne måde at evaluere på, samt andre f.eks. lærernes selvevaluering m.v. vil være genstand for både udførlige oplæg og efterfølgende mulighed for diskussioner.

Det omsorgsfulde samfund - omsorgssvigt er desværre meget udbredt i det grønlandske samfund i dag. På konferencen vil der være oplæg og diskussioner om, hvordan man ændret dette, så alle elever kan møde i deres skole mætte, tilfredse og velfungerende.

IMAK mener, at alle folkeskolens interessenter skal have mulighed for at drøfte disse pejlemærkers indflydelse på kvaliteten i folkeskolen samt komme med forslag til forbedringer og handleplaner for, hvordan disse forbedringer kan sættes i værk. Ikke mindst skulle et af resultaterne af konferencen gerne blive, at de forskellige inte-

ressenter, i et gensidigt samarbejde, får redskaber til efterfølgende at igangsætte tiltag på de enkelte skoler til gavn for alle.

Konferencen er planlagt som en række oplæg om de 5 pejlemærker efterfulgt af debatter i mindre cafégrupper, således at alle får mulighed for at spille en aktiv rolle og give deres holdning og erfaringer til kende. Oplægsholderne vil komme både fra Grønland og andre lande. Fælles for dem alle er, at de beskæftiger sig med lige netop deres emneområde gennem deres daglige virke eller i forbindelse med forskningsprojekter.

I forbindelse med konferencen vil der også blive afholdt en messe. På denne messe vil der være mulighed for at se det nyeste inventar og de nyeste materialer til brug i folkeskolen samt få inspiration til kommende forbedringer på de enkelte skoler, både på det fysiske og faglige område.

Hele konferencen vil blive fulgt op af kurser for tillidsrepræsentanter og ledere, for at udstyre dem med en række redskaber til brug i hverdagen på deres arbejdsplads.

Du vil kunne læse mere om konferencen, oplæg, messe og kurser i kommende numre af Ilinniartitsisoq.

Opkrævning af kontingent via Betalingsservice

Bestyrelsen for IMAK har efter rådgivning fra bank, revisor mv. besluttet at overgå til at opkræve kontingent via betalingsservice. Baggrunden for dette er bl.a. at det nuværende system med opkrævning via kommunerne medfører meget administrativt arbejde i sekretariatet. Denne tid vil bestyrelsen hellere bruge på yderligere servicering af vores medlemmer.

Overgangen til PBS er planlagt til at foregå d. 1. februar 2007, hvilket betyder, at alle medlemmer fra den dato vil få trukket deres kontingent over deres bankkonto i stedet for over deres løn.

Inden det sker, er det dog nødvendigt at du som medlem er tilmeldt betalingsservice, hvilket skal ske gennem din tillidsrepræsentant. Du skal udfylde en blanket, hvorpå de fleste oplysninger allerede står. Det eneste du skal skrive er dit kontonummer og din underskrift, ligesom når du tilmelder andre opkrævninger til betalingsservice. Du skal dog kontrollere om de andre oplysninger er korrekte og rette dem, hvis det er nødvendigt.

Blanketten får du af din tillidsrepræsentant, som vil kontakte dig personligt og sørge for at IMAK

får den efter du har udfyldt den. De skal være IMAK i hænde senest d. 1. december 2006, så hvis ikke din tillidsrepræsentant har kontaktet dig i behørig tid inden, skal du selv gå til ham eller hende og sørge for at få udfyldt blanketten.

En stor fordel ved det nye betalingssystem er, at du ikke risikerer at komme i kontingentrestance, hvis du glemmer at melde ændringer ved skift af arbejdsplads.

Videndeling og erfaringsudveksling

Af Paul Raahauge

På repræsentantskabsmødet i Nyborg den 24. – 26. juni blev der fremsat et forslag fra Marius Frederiksen gående ud på, at pålægge bestyrelsen at etablere et forum for videndeling og erfaringsudveksling. Lad mig her kort til Marius’ forslag sige, at han jo har ret i, at den rigdom af erfaring og planlægning, der finder sted overalt på kysten i langt højere grad burde deles, således at vi i fællesskab kunne løfte vores skole til at blive endnu bedre. Mange går rundt og mener, at de projekter eller planer eller undervisningsforløb de har lavet ikke er noget særligt. Lad andre være dommere

over, om Jeres arbejde indeholder ideer, som andre kan bruge. Del Jeres erfaringer og resultater med os andre. Det har vi alle brug for. Jeg skal her kort gøre rede for den løsning på opgaven, som jeg på bestyrelsens vegne skal fremføre. Det er utroligt vigtigt, at vi alle er helt enige om, hvor denne erfaringsudveksling skal finde sted. Hvis der opbygges flere fora for denne slags aktivitet, så risikerer vi meget let, at vi alligevel ikke kan finde de oplysninger, der er lagt ud til os alle. Vi har allerede en konference – attat – som alle lærere har adgang til eller i

hvert fald kan blive oprettet til at få adgang til. Efter min opfattelse, så har attat indtil nu mest været brugt til at diskutere forskellige spørgsmål, og ikke ret meget til netop videndeling og erfaringsudveksling. Det er ikke fordi konferencen ikke kan det, men snarere fordi vi ikke har brugt den til det. Jeg har aftalt med Ole Frederiksen, at han i umiddelbar fortsættelse af dette indlæg vil gøre rede for, hvordan vi via attat kan komme videre med at opfylde mange læreres, heriblandt Marius’ ønske.

Videndeling

Af Ole Frederiksen

Som Paul Raahauge skriver, har vi i ATTAT et udmærket værktøj til videndeling. Det blot et spørgsmål om at komme i gang med at bruge det. Jeg er af præcis samme opfattelse som Paul, at det vil være synd at oprette flere fora til meningsudveksling og videndeling. Jo flere steder man skal kikke for at følge med, jo større chance er der for, at man slet ikke følger med – i hvert fald bliver det besværliggjort af, at man skal lukke flere systemer op dagligt.

Heldigvis er der flere og flere der benytter ATTAT til videndeling, fælles beskeder, lagring af informationer til brug for en større gruppe, reservation af materialer og lokaler m.v. Vi har alle behov for at videndelingen fungerer – både lokalt på skolen, i kommunen eller på tværs af fag/interesser i hele landet.

Indtil nu viser erfaringen, at kommunikationen på ATTAT fungerer bedst, når grupperne ikke er for store. Det vil sige i lukkede konferencer med forholdsvis få medlemmer. Det gælder f.eks. konferencer for bygdeskoleledere, PD-kurser men også lukkede konferencer for skoler eller kommuner.

Uummannaq har eksempelvis lavet en lokal konference for alle kommunens skoler. Det betyder, at alle undervisere i kommunen har adgang til den viste konference. Dette giver alle mulighed for at deltage i snakken om skolerne i Uummannaq, ligesom alle har adgang til at læse hvad der rører sig på f.eks. ældstetrinnet på byskolen, hvortil alle skoler jo afleverer elever.

Konferencen er et oplagt sted at lægge gode ideer til undervisningen, små undervisningsforløb man har brugt, ideer til materialer man har fundet f.eks. på nettet osv. Alle disse tiltage vil hjælpe med at gøre det lidt lettere at være lærer. Man behøver ikke altid opfinde alt fra bunden. Måske har en kollega lavet et rigtigt godt undervisningsforløb om snifning og hentet en materialeliste ud fra Pilersuiffiks udlånsamling. Disse informationer kan en anden lærer benytte

til at få ideer fra til sin egen undervisning, og dermed måske spare tid på at lede efter materialer til et lignende forløb.

Fordelen ved denne model er, at det er en lokal konference, hvor stort set alle kender alle – det vil sige man kender dem man skriver til. Ulempen er, at det kun er undervisere i Uummannaq der får glæde af indlæggene.

På andre skoler har man lavet systemer der ligner det viste – et enkelt sted har man forsøgt at lave en reservationskalender for brug af f.eks. edb-lokalet. Fordelen ved dette er, at man hjemmefra kan reservere lokalet og se hvornår det er ledigt.

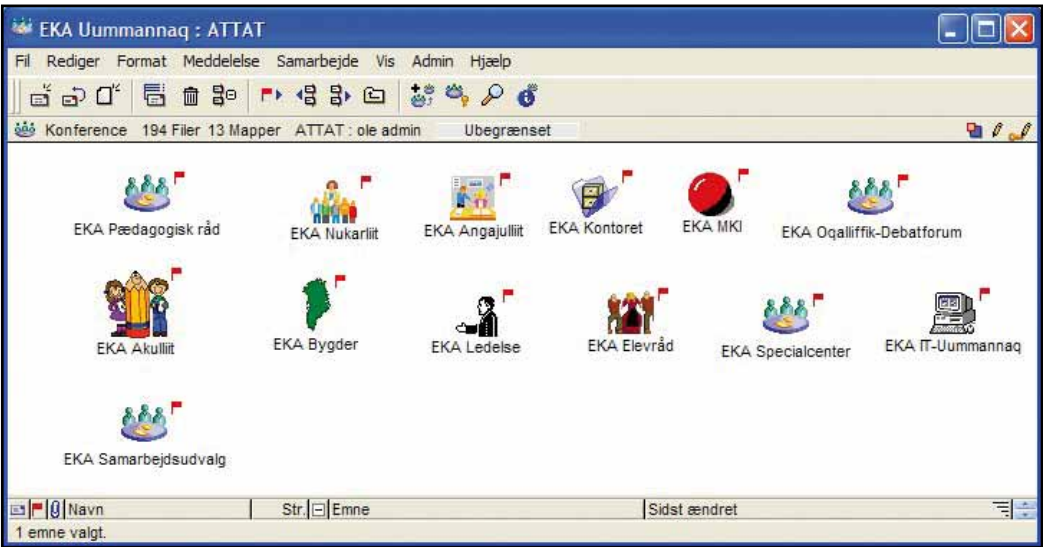
Desuden er der jo konferencen Ilinniartitsisut/Lærere og her inde finder man Meeqqat Atuarfiat FSK – hvilket er den åbne konference for undervisere med primær interesse i folkeskolen. Her finder man et udvalg af konferencer, som alle undervisere har adgang til, og som handler om alt fra fagforening, konferencer fra SkoleKom i Danmark, fagområder til enkeltfag. Ideen med disse konferencer er, at de benyttes til erfaringsudveksling. Det er da en god ide at alle lærere lægger f.eks. undervisningsforløb ud i de respektive fagkonferencer. Hvis alle gjorde det, vil det jo betyde,

at man for at lægge et enkelt forløb ud vil få adgang til en hel masse forskellige forløb fra andre lærere. Det betyder ikke, at disse kan benyttes umiddelbart, men at der ligger en ide, som kræver mere eller mindre tilretning for at kunne bruges i ens egen klasse – og i hvert fald mindre tid end hvis man selv skal udvikle hele undervisningsforløbet fra bunden..

Endelig er der jo muligheden for at ”interese-grupper” kan få oprettet konferencer efter ønske. F.eks. har gymnasielærerne oprettet konferencer i forbindelse med gymnasireformen, hvor de uforstyrret kan diskutere fag. IT-vejlederne i Nuuk har oprettet konferencer – f.eks. en konference, der virker som hot-line til Nuuk Kommunes IT-Afdeling.

Som tidligere gennemgået i Ilinniartitsisoq findes der også en konference for IMAK – IKKE til sagsbehandling men til almindelig information. I samme forbindelse blev det gennemgået, hvorledes man kan lægge de konferencer, der interesserer en ud på ATTAT-skrivebordet og på den måde gøre det meget nemmere at finde dem og se, om der er kommet post i dem.

Mulighederne er ubegrænsede – i virkeligheden er det kun fantasien der sætter begrænsningen.

Ilisimasanik aamma misilittakanik paarlaateqatigiinneq

All. Paul Raahauge

Aallartitat juunip 24-annit 26-annut Nyborgimi ataatsimiinneranni Marius Frederiksen siunnersuuteqarpoq, siulersuisut ilisimasanik aamma misilittakkanik paarlaateqatigiinnermut katersuuffimmik pilersitsissasut.

Isumaqarpunga Mariusi siunnersuummini ilumoortoq, tassami sinerissami misilittagarpasuit pilersaarusiernerillu annerusumik paarlaateqatigiissutigineqartariaqartut, taamaalilluta ataatsimoorluta atuarfippit pitsaanerulersinni-assagatsigu. Amerlasuut isumaqartarput projektiliatik, pilersaarusiatic imaluunniit piffissamut sivilisunerusumut atuartitsinissamut pilersaarusiatic imatut pingaaruteqanngitsut. Suliasi isumas-

sarsianik allat atorsinnaasaannik imaqarnersut, allat aalajangerlissuk. Misilittakkasi angusasilu uatsinnik avitseqatiginnissutigisigit. Tamattami atorfissaqartippavut.

Matumani naatsumik siulersuisut sinnerlugit suliasap qanoq ingerlateqqinneqarnissaa saqqummiutissavara.

Pingaaruteqarluinnarpoq tamatta isumaqatigiissutigissagippit sumi misilittakkanik paarlaateqatigiinniarnarluta. Arlalinnik oqallittarfinnik pilersitsigaluarutta paasissutissat uatsinnut ingerlanniarnaqartut nanineq ajulersinnaavavut. Oqallittarfimmik peqareerpugut – Attat – taannalu ilinniartitsisut tamarmik iserfigisinnaavaat

imaluunniit iserfigisinnaalernissaanut periarfissaqarput. Paasinninnera naapertorlugu maannamut Attat annerusumik apeqqutinik assigiinnigitsunik oqalliffittut atorneqarpoq, taamaattorli ilisimasanik aamma misilittakkanik paarlaateqatigiinnermut atorneqarpiarani. Imaanngilaq tamanna periarfissaqanngimmat, uagununa tamakkununga atunngiinnarippit. Ole Frederiksen isumaqatigiissuteqarfigaara allaaserisamut uunga ilassutitut Attat aqutigalugu ilinniartitsisut amerlasuut, ilaatigut Mariusip, kissaataat qanoq ingerlateqqinneqarsinnaanersoq nassuiaatigissagaa.

Ilisimasanik paarlaateqatigiinneq

Af Ole Frederiksen

Soorlu Paul Raahauge allattoq, ilisimasanik paarlaateqatigiinnissamut ATTAT-mi pitsaaluinnartumik periarfissaqarpoq. Tassa qaqugu atorneqalernissaa apeqqutaaginnarpoq. Pauli isumaqatigaara allammat, isummanik ilisimasanillu paarlaateqatigiinnermi arlalinnik katersuuffinnik pilersitsinissaq pitsaasuunngitsog. Malinnaaniarfigisassat amerliartortillugit malinnaajunnaarnissaq qularnannginnerulertamat – tassami internitsimi iserfigisassat arlallit, ullut tamaasa ammartarnissaat eqaannerulersitsinaviannngimmat.

Qujanartumik ATTAT-mik atuisut amerliartuinnarput, soorlu ilisimasanik paarlaateqatigiiffittut, ataatsimut ilisimatitsisarfittut, suleqatigiinnut eqimattanut paasissutissanik toqqorterivittut, atuartitsinnermi atortussanik ininillu inniminniinernut il.il. atuisunik. Ilisimasanik paarlaateqatigiinnerup pissusissamisut ingerlanissaa tamatta pisariaqartipparput – atuarfimmik, kommuunip iluani imaluunniit nuna tamakkerlugu fagit/soqutigisat pillugit paarlaateqatigiinnertigit.

Maannamut misilittakkat ersersippaat ATTAT-mi attaveqatigiinneq, eqimattani peqataasut amerlavallaanngikkaangata ingerlalluarnerusarpoq. Tassa attaveqatigiittarfinni matoqqasuni amerlavallaanngitsunit peqataaffigineqartuni. Soorlu taaneqarsinnaapput nunaqarfinni atuarfiit pisortaasa attaveqatigiittarfiat, PD-mik pikkorissartunut aammattaaq atuarfinnut imaluunniit kommuuninut attaveqatigiittarfiit, allanut matoqqasut.

Assersuutigalugu Uummannami kommuunip atuarfiinut tamanut attaveqatigiittarfeqarpoq. Taamaalilluni kommuunimi atuartitsisut tamarmik oqallittarfinnut tassunga isersinnaallutik. Tamanna Uummannami eqqaanilu ilinniartitsisut atuarfiit pillugit oqalliseqataanissaannut periarfissiivoq, soorluttaaq illoqarfiup atuarfiani atuartuni angajullerni susoqarnersoq tamanit malinnaaffiginissaannut periarfissaqartoq, tassanimi aamma nunaqarfinmiut atuarnertik

nangittarmassuk.

Attaveqatigiittarfik atuartitsinnermut isumasarsianik, piffissami aalajangersimasumi atuartitsinnermi sammisassanik misilittagaqarfisani, atuartitsinnermi atortussanik soorlu internitsimi nassaarisimasani il.il. immersussallugu piukunnarluinnartuuvoq. Taamatut periuseqalernikkut ilinniartitsisutut sulineq oqilisarneqarsinnaavoq. Suummi tamarmik naqqaninngaanniit suliarineqartariaqanngillat. Immaqa suleqatit ilaat, piffissami aalajangersimasumi atuartitsinnermi naamaartarneq pillugu sammisassamik pitsassuarmik suliaqarsimasinnaavoq aamma Pilersuiffiup Atorniartarfianit atuartitsinnermi atortussanik allattugaateqarluni. Paasissutissat tamakkua ilinniartitsisup allap nammineq atuartitsinnerminut isumassarsiorfigisinnaavai, taamaalillunilu immaqa taamatut ingerlatsinissaminut atortussaminik ujaasinissamut piffissaajassanngikkaluarluni.

Taamatut aaqquissuussinnermi pitsaaqutaavoq attaveqatigiittarfik allanut matoqqasuummat, taamaalilluni peqataasut tamarmik imminnut ilisarisimallutik – tassa allaffiginiakkat ilisarisimaneqartarput. Ajoqutaa tassaavoq Uummannami eqqaanilu atuartitsisut kisimik attaveqatigiinnermik atuisinnaammata.

Atuarfinni allani assingusunik aaqquissuussisoqartarpoq – sumiiffimmik ataatsimi ininik atuartitsivinnik inniminniinnermut, soorlu edb-qarfimmut inniminniinnermut atorlugu misiliisoqarpoq. Tamatuma iluaqutigaa, angerlarsimaffimmiit ini atuartitsiviusoq inniminnerneqarsinnaammata qaqugukkullu atorneqassannginnersoq takuneqarsinnaalluni.

Aammattaaq attaveqatigiittarfik Ilinniartitsisut/Lærere iserfigineqarsinnaavoq tassaniiporlu Meeqqat Atuarfiat FSK – taanna atuartitsisunut meeqqat atuarfiannik soqutiginnittunut tamanut attaveqatigiittarfiuvoq. Tassaniippit attaveqatigiittarfiit arlalissuit, atuartitsisunut tamanut ammasut, ilaatigut kattuffeqarnermut

tunngasut, Danmarkimi SkoleKom-imi attaveqatigiittarfiit, faginullu assigiinnigitsunit tunngasut iserfigineqarsinnaallutik. Attaveqatigiittarfinni taakkunani misilittakkanik paarlaateqatigiittarnissaq siunertarineqarpoq. Tassami isumassarsialsialaassaaq ilinniartitsisut tamarmik, soorlu atuartitsinnermi sammisassanik fagimut attaveqatigiittarfinnut ilanngussissappata. Tamarmik ilanngussisaleraluarpata, tamatuma kingunerissavaa sammisassamik ataatsimik ilanngussigaanni aamma ilinniartitsisunit allanit sammisassarpassuarnik pissarsinissamut periarfissaqalerneq. Imaanngilaq taakkua atoriaannaassasut, taamaattorli isumassarsiaq nammineq klassimi atuartitsinissamut tulluarsarlugu atorneqarsinnaassaaq – tamannalu nammineerluni atuartitsinnermik ingerlatassamik naqqaniit ineriartortitsinissamut piffissartornannginnerussaaq.

Aammattaaq ”eqimattat soqutigisaqatigiit” kissaatigisartik naapertorlugu attaveqatigiittarfinnik pilersitsinissamut periarfissaqarput. Assersuutigalugu ilinniarnertuunngorniarni ilinniartitsisut, ilinniarnertuunngorniarnarup aaqquissuteqqinneqarnissaanut atatillugu attaveqatigiittarfinnik pilersitsippit tassanilu akornusersorneqaratik faginut tunngasunik oqallissinnaallutik. Nuummi IT-mut siunnersortit attaveqatigiittarfeqarput – soorlu attaveqatigiittarfik Nuup Kommuuniata IT-mut immikkoortortaqarfianut attaveqaataasoq.

Soorlu Ilinniartitsisumi siusinnerusukkat allaaserineqareersutut, aammattaaq IMAK attaveqatigiittarfeqarpoq – suliasaanut ataasiakkaanut tunngaSUUNNGITSUNUT, paasissutissanulli nalinginnaasunut atorneqartussamik. Tamatumunnga atatillugu attaveqatigiittarfiit soqutiginartitat qanoq iliorluni ATTAT-ip saqqaanut inissinneqarsinnaanerat nassuiaatigineqarpoq, taamaalilluni naniuminartunngorlugit allaffigineqarsimanerilu takuneqarsinnaasunngorlugit. Perfiarfissat killeqanngillat – eqqarsaatersorsinnaaneq kisimi killiliisuvoq.

Tomme klasselokaler findes dog stadig

På Minngortuunnguup Atuarfia i Sisimiut, kender vi kun alt for godt problematikken omkring alt for meget lovligt fravær.

Af Bodil Brandt og Michael Frandsen

Vi oplevede for et par år tilbage, at nogle elever havde over 40 lovlige fraværsdage – primært i forbindelse med sportsarrangementer.

Det pågældende år tog vi som lærere emnet op på et pædagogisk råds møde, hvor vi formulerede nogle principper for lovligt fravær – herunder en øvre grænse for, hvor mange skoledage en elev lovligt kunne tages ud af undervisningen. Disse principper blev behandlet af skolebestyrelsen, der besluttede, at elever kunne fritages i op til 15 skoledage om året. De 15 dage skulle så dække alt fra familiebegivenheder over sport til jagt. Hvad eleverne så har af planlagt fravær udover de 15 dage noteres som ulovligt fravær, og eleven og dennes forældre må så afgøre, om de er villige til at tage de konsekvenser, der måtte følge i forbindelse med for meget ulovligt fravær – i yderste konsekvens en udmeldelse af skolen (gælder dog kun for den ikke obligatori-

ske undervisning).

Nogle vil så hævde, at vi hæmmer og bremser de unge mennesker i bestræbelserne på personlig succes i forbindelse med fx diverse sportsarrangementer, for det falder vel naturligt, at man vælger familiebegivenheder som bryllup og konfirmation frem for et GM i fx langrend. Men vi mente og mener stadig, at vi ikke kan forsvare, at elever med op mod 20 – 25 % årligt fravær – måske mere, når først sygedage m.m. er talt med – kan fortsætte til næste klassetrin.

Vi er en institution, der skal fremme de unges muligheder for at opnå succes på et fremtidigt arbejdsmarked, først og fremmest for den pågældendes egen skyld, men også for samfundets. Selvfølgelig skal der tages hensyn til den grønlandske kultur – her tænkes specielt på jagten – samt det faktum, at vi lever i et land, hvor

afstandene mellem byerne er meget store, men det må ikke gå udover vores vigtigste ressource – de unge og deres uddannelse.

Vi synes, at de nye principper har hjulpet meget på de tomme klasselokaler, men de findes dog stadig...

Ininik atuartitsivinnik inoqanngitsunik suli peqarpoq

Sisimiuni Minngortuunnguup atuarfiani akuerineqarlutik atuanngitsoortartut pillugit ajornartorsiut takornartarinngilluinnarparput.

Allattut: Bodil Brandt aamma Michael Frandsen

Ukioq taanna ajornartorsiut pædagogisk rådimi oqaluuseritipparput, taamalu akuerineqarluni atuanngitsoornissamut tunngavissat allattorneqarlutik – matumani ilanngullugu atuartoq ullut atuarfiusut qassit akuerineqarluni atuanngitsoorsinnaatitaassanersoq. Tunngavissatut aalajangiussat taakkua atuarfiup siulersuisuinit oqaluuserineqarput aalajangiisoqarporlu atuartut ukiumut ullut 15-it angullugit akuerineqarlutik atuanngitsoorsinnaassasut. Ulluni 15-ini taakkunani pineqarput ilaqutariittut nalliuttorsiornerit, timersornikkut unammiartornerit piniariaqataanerillu. Ullut taakkua 15-it avataasigut atuar-toq allanik pilersaaruteqarpat, akuerineqarani atuanngitsoornertut isigineqassapput, taamalu atuartup angajoqqaavisalu akuerineqarani atuanngitsoornerup kingunerisassai akuerisariaqasavaat – tamatuma allaat kingunerisinnaallugu atuarunnaarsitaaneq (matumani taamaallaat

pinngitsoorani atuartussaaitaanngitsunut atuup-poq).

Immaqa ilaat oqarumassapput inuusuttut angusaqarusuttut, soorlu timersornikkut periarfissaannik killilersuiniarserisugut, tassami pissusissamisoorutut isigineqarsinnaassammat ilaqutariinni pisut pingaarutillit, soorlu katinneq aamma apersortinneq pingartinneqarnerus-sasut, nuna tamakkerlugu soorlu ujakkaarnermi pissartanngorniunnerminngarnit. Kisianni taamanikkut isumaqarpugut, aamma ullumik-kut suli taama isumaqarpugut, atuartut ukiumut 20-25 procentit angullugit – immaqa amerlane-rusunik napparsimanerit il.il. ilanngunneqarpata – atuanngitsooreerlutik klassi uteqqinnagu ingerlaqqissinnaanerit akuersarneqarsinnaann-gitsoq.

Suliffeqarfiuvugut inuusuit siunissami suliffis-saannik pitsaanerpaamik periarfissiiniartussat, atuartup siunissaa piinnarnagu, aammali inu-iaqatigiit siunissaat pillugu. Soorunami kalaallit kulturiat isiginiarneqartariaqarpoq – matumani piniariaqataasarneq eqqarsaatigalugu – kiisalu nunami isorartoorujussuarmin najugaqarnerput, taamalu illoqarfiit imminnut ungasissorujussu-ummata, taamaattorli taamaaliornitsigut pisuus-sutitta pingaarnersaat pilliutigisariaqanngilavut – tassaasut inuusuit taakkualu ilinniagaqarnis-saat.

Isumaqarpugut tunngavissatut nutaatut sulia-vut iluaqutaasimasut, kisianni init atuartitsiviusut inoqarpianngitsut suli takussaaqaat...

Soraarnermut ata- tillugu nuunnermi akiliunneqarneq

Uunga:

Sulisuunikunut kommunimi Namminersornerullutik Oqartussaniluunniit ukiuni pingasuni sulereerlutik nuunnermut atatillugu sulii akiliunneqanngitsunut.

Pisaq:

Periutsimik allannguineq
”Soraarnermut atatillugu nuunnermi akiliunneqarneq”

Kommuni aalajangerpoq periuserisimasaminik allanngortitsiniarluni, siunertarlugu nuunnermut atatillugu akiliussisoqarsinnaalernissaa KANUKOKA’p quppersagaani allaqqasoq Kommunini Namminersornerullutillu Oqartussani atorfillit nuunnerannut atatillugu akiliussisarnermut isumaqatigiisummi 20. april 1998-meersumi ”nassuiaat” malillugu, isumaqatigiissut takusinnaavat : <http://www.kanukoka.gl/2464> qupperukku.

Periutsimik allannguineq siunissamut sunniuteqassaaq aammalu suliani aalajangersimasuni, Nuup Kommuneani atorfeqarsimasut up-
pernarsarsinnaangaangassuk isumaqatigiissut naapertorlugu pineqartariaqarnertik.

Pineqartunut akuuguut taamaalillutillu akiliunneqarsinnaagaluarlutit/
akiliunneqareersimasariaqaraluarlutit soraareeraluarlutilli sulii nuunnermut atatillugu akiliunneqarsimanngikkuit taava attavigiuk Nuup Kommunea, Sulisoqarnermut immikkoortortaqarfik Postboks 1005, 3900 Nuuk taava saaffiginnissutit misissorneqassaaq suliarineqarlunilu.

Inussiarnersumik inuulluaqqusilluta

Sulisoqarnermut immikkoortortaqarfik

Periusigineqartup allanngortinneqarneranut IMAK’p Kalaallit Nunaanni Tjenesterettimut suliasiissutiginnissimaneranik tunuliaqutaqarpoq. Kalaallit Nunaanni Naalakkersuisut KANUKOKA-llu juni 2002 nutsernermi akiliutigineqartartut pillugit aalajangersakkat nassuiarneqarnerat kommuninut tamanut nassiunneqartoq Nuup kommunia akueriumannigimmagu, tamanna pivoq.

Maleruagassat atuuttut malillugit Kalaallit Nunaanni Namminersornerullutik Oqartussat isumaqatiginninniarnerni illuatungeriit isumaqatigiisutaat pillugit nassuiaasinnaatitaapput. Naalakkersuisut nassuiaanerat naapertorlugu pineqartoq nutsernermini akiliunneqartussaavoq, tassa ukiuni pingasuni ataavartumik Kalaallit Nunaanni atorfeqarsimagami

Kisiannili nassuiaami nassiunneqartumi maleruagassat Nuup Kommuniat akueriumasimanngilai atorfillillu nuunnerani aningaasartuutit akilerumasimanagit. Nup kommunia pineqartup ukiuni pingasuni kommunimi atorfeqartuusimannginenera pissutigalugu nuunnerani aningaasartuutit akilerumanngilai.

Aallarnersaataasumik eqqartuussinissaq ullumik ataatsimik sioqqullugu Nuup kommunia periuserisartik allanngortippaat nutsernermilu aningaasartuutit akilerlugit. Tamatuma nassatarisaanik aammalu kommunip suliamut atatillugu IMAK’p eqqartuussissuserisumut aningaasartuutaasalingi akilermagit, IMAK’p sassaqqusissut tunuartippaa.

Ukiuni pingasuni imaluunniit sivisunerusumik Kalaallit Nunaanni atorfeqarsimasumik, piffimmi ataatsimi ukiuni pingasuni atorfeqarsimannginniini pillugu nuunnermini akiliunneqarsimanngitsu-mik ilisarisimasaaqarpit?

Qinnuigikkrit IMAK-imut saaffiginneqqullugit.

Nuup kommunea æn- drer praksis omkring flyttegodtgørelse

Til:

Tidligere ansatte som ikke har fået betalt flytteomkostninger fra Nuup Kommu-nea efter 3 års samlet ansættelse i en kommune eller ved Grønlands Hjemmestyre.

Vedr.:

Praksisændring
”Flyttegodtgørelse ved fratræden”

Kommunen har besluttet at ændre sin tidligere praksis, således at der nu kan ydes flyttegodtgørelse efter den fortolkning, som er offentliggjort på KANUKOKAS hjemmeside som ”fortolkning” af aftale af 20. april 1998 om flyttegodtgørelse for Grønlands Hjemmestyles og kommunernes tjenestemænd, der kan findes på følgende link: <http://www.kanukoka.gl/2464>

Praksisændringen har virkning for fremtiden og i konkrete sager, hvor tidligere ansatte i Nuup Kommunea, mener at kunne dokumentere at de også bør være omfattet af aftalen.

Skulle du være blandt de nævnte personer, som kunne/skulle have haft og som endnu ikke har modtaget flyttegodtgørelse i forbindelse med din fratræden, så kontakt venligst Nuup Kommunea, Personaleafdelingen Postboks 1005, 3900 Nuuk, hvorefter sagen vil blive undersøgt og behandlet.

Med venlig hilsen

Personaleafdelingen

Baggrunden for den ændrede praksis er, at IMAK havde rejst en sag ved Tjenestemandssretten i Grønland. Dette gjorde IMAK, da Nuup kommune nægtede at anerkende den tolkning af bestemmelserne vedrørende flyttegodtgørelse, som Grønlands Landsstyre og KANUKOKA i juni 2002 udsendte til samtlige kommuner.

I henhold til gældende regler er det Grønlands Hjemmestyre, der har retten til at tolke de aftaler, der er indgået mellem overenskomstens parter. Den ansatte havde, i henhold til landsstyrets tolkning, krav på at få flyttegodtgørelse, idet der var tale om ansættelse i 3 sammenhængende år i Grønland.

Nuup Kommunea ville imidlertid ikke acceptere den udsendte tolkning af reglerne og nægtede at betale flytteomkostninger for en ansat. Nuup Kommunea nægtede at betale flyttegodtgørelsen, fordi vedkommende ikke havde været ansat i kommunen i 3 år.

Dagen før det indledende retsmøde valgte Nuup kommunea imidlertid at ændre praksis og betalte flyttegodtgørelsen. Dette bevirkede, at IMAK trak stævningen tilbage, da kommunen samtidig betalte IMAK et beløb svarende til de udgifter, IMAK har haft til advokat i forbindelse med sagen.

Kender du nogen, der er flyttet efter at have været ansat i Grønland i 3 år eller mere, men ikke har fået deres flyttegodtgørelse betalt, fordi de ikke har været ansat samme sted i 3 år?

Bed dem om at kontakte IMAK.

Soduko

Nu har du muligheden for at vinde din helt egen IMAK taske. Løs denne lille begynder Soduko og send tallene i de fire hjørner til ilinniartitsisoq@greenet.gl, så er du med i lodtrækning. Vinderen offentliggøres i det kommende

Regler

Alle lodrette og vandrette rækker - samt hvert 3X3 celler skal indeholde tallene 1 til 9 uden gentagelser.

Massakkut periarfissaqalerputit taskimik IMAK-imeersumik eqquinnissannut. Una Soduko pilerlaanoortoq immersoruk kisitsisillu teqeqquni sisamaniittut uunga nassiutikkitt: ilinniartitsisoq@greenet.gl, taava makitsinermi peqataassaattit. Aju-gaasoq Ilinniartitsisup normuani tullermi saqqummiunneqassaaq.

Inatsisai

Ammukartut sanimukartullu tamarmik - aammalu kipparis-suaqqat 3X3 iluanni kisitsisit 1 -9.

		2		4	5	8	7	
1	4		7		2			
7	5	3	8	6		9		
2	3		5	8		7		6
	9			7			1	5
6	7	5		1			3	8
		7		2		5	6	
5			9	7	8		4	2
		9	4	5		1	8	7

SIDSTE NUMMERS VINDER

Kaj L. Henriksen, Nanortalik

Annoncer i Ilinniartitsisoq

Du kan annoncere i Ilinniartitsisoq både som privat og som skole. Bladet bliver læst af mere end 1.000 lærere langs kysten, så det er et godt medie at annoncere efter nye lærere. Samtidig er det et godt sted at annoncere for private, da bladet bliver læst af beslutningstagerne omkring skolernes økonomi.

Ring til os og få lavet en annonce strategi (0045) 4142 4007

Privatannoncer

1/1	side	kr. 4.000,00
1/2	side	kr. 2.000,00
1/4	side	kr. 1.200,00
1/8	side	kr. 700,00

Stillingsannoncer

1/1	side	kr. 3.000,00
1/2	side	kr. 1.500,00
1/4	side	kr. 800,00
1/8	side	kr. 500,00

Udgivelser 2006
8 03.12

Udgivelser 2007
1 01.02
2 15.03
3 15.04
4 15.05

Inuinnartut aamma atuarfittut Ilinniartitsisoq annonceliiffigisinnaavat. Atuagassiaq sinerissami ilinniartitsisunit 1.000 sinneqartunit atuarneqartarpoq, taamaammallu nutaanik ilinniartitsisussarsiorluni annonceliiffissaqqilluni. Aamma inuinnarnut annonceliiffissaqqissuuvoq, tassami atuarfiit aningaasaqarniarnerannut tunngasunik aalajangiisartuusunit atuarneqartarami.

Sianerfigisigut taava annonceliinissannut najoq-qutassiutissavatsigit (0045) 4142 4007

Inuinnartut annonceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 4.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 2.000,00
Qupperneq 1/4	kr. 1.200,00
Qupperneq 1/8	kr. 700,00

Sulisussarsiorluni annoceliussat

Qupperneq 1/1	kr. 3.000,00
Qupperneq 1/2	kr. 1.500,00
Qupperneq 1/4	kr. 800,00
Qupperneq 1/8	kr. 500,00

Saqqummerfissaa 2006
8 03.12

Saqqummerfissaa 2007
1 01.02
2 15.03
3 15.04
4 15.05

Pension for overenskomstansatte lærere

Lærernes PENSION

Sundkrogsvej 4, 2100 København Ø
Tel. 39 17 68 21, Fax 39 17 59 81
Mail post@lppension.dk
Telefontid Mandag-fredag 8.15-16.15

www.lppension.dk

Udgivet af IMAK

Ansvarshavende redaktør
Sivso Dorph

Redaktør
Brian Karstensen
Søndre Ringgade 45, 2. th.
8000 Århus C, DK

Mobil (0045) 4142 4007
ilinniartitsisoq@greenet.gl

Oversættelse
Elisa Isaksen

Oplag
1.300 stk.

Tryk
Offsettrykkeriet
Midtjylland

Næste nummer
3. december 2006
deadline 6. november

Kattuffiup atuagassiaa- nut aaqqissuisoq

**Nunatsinni atuarfik pillugu oqallinnermi qitiusut ilaat-
tut inissisimanissannut periarfissaqalerputit.**

Massakkut aaqqissuisutta nutaanik misilittagassarsiorinissani toqqarsimavaa maan-
naluk IMAK atuagassiamut "Ilinniartitsisoq"-mut nutaamik aaqqissuisussarsiorpoq.

Aviisiliortoq avataaneersoq aamma IMAK-ip allaffeqarfia suleqatigalugit, ukiu-
mut atuagassiat arfineq-pingasut saqqummertarnissaat isumagissavat, meeqqat
atuarfiat pillugu allaaserisat saniatigut atorfinnik inuttassarsiornerit, ussassa-
arutit aamma kattuffimmiit ilaasortanut paasissutissat nalinginnaasut taakkua
imarisarpaat.

Ilinniartitsisumut aaqqissuisutut atuagassiornermi suliasat tamaasa isumagis-
savatit:

Aviisiliortutut sammiviliineq

Allaaserisanik aaqqissuussineq

Ussasaarusiorneq

Ilioqqarnera

Naqiterivimmut attaveqarneq il.il.

Allannermut ajukkunnartuussanngilatit, namminersorlutit sulisinnaassallutit,
piffissani ulapaarfusuni uivernaveersaarsinnaallutit aamma kattuffiup atuagassia-
anut atatillugu isumagissavat tamaasa isumaginissaannut piumassuseqassallutit.

Aaqqissuisutut atorfimmuut atatillugu inigisamik tunniussassaqaanngilaq. Akis-
sarsiat isumaqatigiissuteqarnikkut aaqqinneqassapput.

Paasissutissat amerlanerusut siulittaasoq Sivso Dorph saaffigalugu pissarsiarine-
qarsinnaapput, oqarasuaatikkut 322550-imi aamma oqarasuaatikkut angallattak-
kakkut 543339-imi imaluunniit mail-ikkut sdo@imak.gl

Redaktør for fagforeningsblad

**Nu har du mulighed for at blive en central del i debat-
ten omkring folkeskolen i Grønland.**

Da vores nuværende redaktør har valgt at søge nye udfordringer, søger IMAK
ny redaktør til fagbladet Ilinniartitsisoq.

I samarbejde med en ekstern journalist og IMAKs hovedkontor, kommer du
til at stå for udgivelsen af otte blade årligt, der udover artikler om folkeskolen,
indeholder jobannoncer, reklamer og generel information fra fagforeningen til
lærerne.

Som redaktør for Ilinniartitsisoq, kommer du til at arbejde med alle elementer i
bladproduktionen:

Journalistisk vinkling

Redigering

Annoncetegning

Layout

Kontakt til trykkeri m.m.

Du skal have flair for at skrive, være i stand til arbejde selvstændigt, kunne
bevare overblikket i pressede perioder, samt have lyst til at være blæksprutten
bag et fagforeningsblad.

Der er ingen bolig i funktionen, som redaktør. Løn fastsættes efter aftale med
den enkelte.

Yderligere information kan fås ved henvendelse til formand Sivso Dorph på
telefon 00 299 322550, mobil 00299 543339 eller mail sdo@imak.gl.

ILULISSAT søger lærere

I Ilulissat kommune er der 4 lærerstillinge ledige til besættelse
pr. 1. januar 2007 eller snarest herefter.

Ansøgere skal kunne undervise i fagene engelsk og/eller dansk.

Ansøgningsskema samt informationsmateriale om kommunen
fås ved henvendelse til skoledirektør Lasse Østergaard, tlf. 00299
943344, fax nr. 00299 944350 eller e-mail lo@ilulissat.gl

Ansøgning sendes senest den 13. november 2006 til:

Børne- og Kulturforvaltningen,

Postboks 517, 3952 Ilulissat

E-mail: lo@ilulissat.gl

Ansættelse vil ske efter overenskomst mellem Grønlands Lands-
styre og Ilinniartitsisut Meeqqat Atuarfiannersut Kattuffiat,
IMAK, Ansøgere, der kommer fra en tjenestemandsstilling, vil
bevare retten til denne ansættelsesform.

Der stilles bolig til rådighed, for hvilken der betales efter de til
enhver tid gældende regler.

Løn- og ansættelsesforhold, herunder ret til tiltrædelsesrejser og
bohæveflytning, sker i henhold til de på tiltrædelsestidspunktet
gældende aftaler mellem Grønlands Landsstyre og Ilinniartit-
sisut Meeqqat Atuarfiannersut Kattuffiat, IMAK.

Deadline
for næste nummer
6. NOVEMBER

Rekvisition - Ferierejsefond

Reservationsnr.

Reglerne for modtagelse af tilskud fra ferierejsefonden udarbejdes af den kommende bestyrelse for Ferierejsefonden. Tilskuddets størrelse afgøres af fondsbestyrelsen.

Er din ægtefælle omfattet af anden ferierejsefond? ☐ Ja ☐ Nej

Undertegnede er omfattet af IMAKs aftale om ferierejsefond

Efternavn	Fornavn(e)	CPR.nr.
Stilling	Ansæt ved	

Ægtefælle/samlevers efternavn	Ægtefælle/samlevers fornavn(e)	CPR.nr.
Ægtefælle/samlevers stilling	Ægtefælle/samlever ansat ved	

Adresse

Jeg ansøger om støtte til ferierejse til : (angiv rejsemål)	Rejsens pris
---	--------------

Medrejsende børn:

Efternavn	Fornavn(e)	CPR.nr.
Efternavn	Fornavn(e)	CPR.nr.
Efternavn	Fornavn(e)	CPR.nr.

Ovenstående oplysninger er givet på tro og love. Undertegnede giver IMAK lov til at søge ovenstående bekræftet i folkeregistret samt til at søge yderligere oplysninger i den pågældende feriefond.

Dato	Underskrift
------	-------------

Rekvisitionen er udstedt af:

Dato	Stempel og underskrift
------	------------------------

Til rejsebureauets notater:

--

Sidste frist for indsendelse: 15/11 2005

Sdr. Hernhultvej 23
Postboks 867
Telefon (00 299) 32 25 50
Fax (00 299) 32 50 61
E-mail imak@imak.gl
WWW www.imak.gl

IMAK

Siulittaasoq/formand
Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph
Naapinneqarsinnaavoq peqatigiiffiup allaffeqarfiani.
Træffes i foreningens sekretariat.

Siulersuisoqarfik/bestyrelse
Ilinniartitsisoq/lærer Sivso Dorph
Ilinniartitsisoq/lærer Esther Rosing, Nuuk
Ilinniartitsisoq/lærer Johan Reimer, Aasiaat
Ilinniartitsisoq/lærer Poul Raahauge, Nanortalik
Ilinniartitsisoq/lærer Tom Sørensen, Ittoqqortoormiit

Allatseqarfik/Sekretariatet
Ammasarpoq ataasinngorneq - tallimangorneq
Nal. 11.00 - 16.00
Åbent mandag - fredag
Klokken 11.00 - 16.00

Fuldmægtig
Jensigne Bergstrøm

Sagsbehandler
Lisbeth Frederiksen